

УДК 347.44:621.39

А.С. ПЕШКОВА, канд. юрид. наук, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ ЗДІЙСНЕННЯ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

Ключові слова: характеристика законодавства, електронна комерція, договір купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікації, електронна торгівля

Останнім часом все більшого поширення набуває укладання такого виду цивільно-правового договору купівлі-продажу, як договір купівлі-продажу на відстані з використанням засобів дистанційного зв'язку: мережі Інтернет, поштового зв'язку, телебачення тощо. В Інтернеті продають, купують, міняють, інвестують, позичають, ведуть переговори, бронюють квитки та готелі, грають на біржі та в казино, рекламують, відкривають рахунки та роблять все те, що роблять у «справжньому» діловому світі. У зв'язку з цим не менш актуальним є визначення нормативно-правових актів, що регулюють діяльність між сторонами у сфері дистанційної торгівлі та здійснення їх характеристики.

Дослідження нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері електронної комерції, були предметом досліджень багатьох українських та зарубіжних науковців, зокрема, Л.Д. Тимченка, В.В. Апопія, С.І. Рудницького, А.С. Крутової, А.Ю. Берка, М.В. Макарової, Л.В. Горшкової, І.Б. Плотніченка, Л.А. Радкевич та інших. Проте, досі не здійснено загальної характеристики сучасного законодавства у сфері здійснення купівлі-

продажу з використанням засобів телекомунікації, чим й обумовлюється актуальність та мета даної статті.

Перш за все, слід зазначити, що переважно через інтернет-магазини здійснюються продаж товарів та надання торговельних послуг кінцевому споживачеві. Тому такий вид діяльності належить до роздрібної торгівлі (п.4.4 ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять») [1].

Відносини зі здійснення купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікації в Україні регулюються на сьогодні низкою законодавчих та нормативно-правових актів, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. Увесь нормативно-правовий масив, що формує правову базу в цій сфері, складається з норм міжнародного права (Типовий закон Комісії Організації об'єднаних націй з міжнародного торгового права (UNCITRAL) про електронну комерцію, 1996 р. [2] тощо), конституційно-правового блоку (Конституція України [3]); норм цивільного законодавства (Цивільного кодексу України [4], Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023–XII [5] та інші), а також спеціалізованих нормативно-правових актів і носить комплексний характер.

Регулювання відносин у сфері електронної торгівлі в Україні здійснюється такою системою нормативно-правових актів, в яку входять:

1) Закони України: «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023–XII [5], «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. № 851–IV [6], «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР [7] та інші;

2) Постанови Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» від 15.06.2006 р. № 833 [8], «Про затвердження Правил надання поштового зв'язку» від 05.03.2009 р. № 270 [9] та інші;

3) нормативно-правові акти інших органів державної влади: Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями, що затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.04.2007 р. № 103 [10], Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, затвердженими наказом Мінекономіки України від 19.04.2007 р. № 104 [11], Правила продажу товарів поштою, затверджені наказом Мінекономіки та Мінтрансв'язку від 11.06.2008 р. № 206/699 [12] та інші.

Зупинимось на цих та інших нормативно-правових актах детальніше.

Основа будь-якої галузі законодавства становить Конституція України. Відповідно до ст.42 Конституції України держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів; кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [3]. Виходячи з того, що Конституція є основним законом держави, норми якої є нормами прямої дії, людина може звернутися до суду для захисту порушених прав і свобод, посилаючись на її положення. Отже, Конституція є першим нормативно-правовим актом в ієрархії законодавства, що регулює відносини сторін із здійснення купівлі-продажу товарів з використанням засобів телекомунікацій.

Необхідно мати на увазі, що договір купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікацій є різновидом цивільно-правового договору купівлі-продажу і на нього поширюються дії Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. № 435-IV (далі – ЦК). Всі взаємовідносини між суб'єктами, які беруть участь в Інтернет торгівлі, повинні відповідати законодавству України та книзі 5 Цивільного кодексу України [13]. Так, у ЦК містяться норми, присвячені предмету, формі договору купівлі-продажу, правам, обов'язкам та відповідальності сторін [4]. Однак кодекс не регулює детально порядок та умови укладання такого специфічного виду договору купівлі-продажу, як договір купівлі-продажу

з використанням телекомунікацій, а тому, вважаємо, що він є загальним законом щодо врегулювання відносин, що виникають з цього виду договору, а якщо виникає необхідність у конкретизації певних положень договору купівлі-продажу на відстані або взагалі не врегульовані певні питання, треба застосувати спеціальне законодавство.

Так, у ст.698 ЦК зазначено, що до відносин за договором роздрібної купівлі-продажу з участю покупця-фізичної особи, не врегульованих ЦК, застосовується законодавство про захист прав споживачів. Насамперед, відносини між споживачем товарів, робіт і послуг та продавцем та/або виробником товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності регулює Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023-III, що є основним серед нормативно-правових актів із захисту прав споживачів. Зазначеним Законом встановлено права споживачів, а також визначено механізм їх захисту та основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів. Необхідно зазначити, що саме в цьому законі міститься визначення договору, укладеного на відстані, під яким, згідно ст.1 зазначеного Закону, розуміється договір, укладений продавцем (виконавцем) із споживачем за допомогою засобів дистанційного зв'язку. Також у ст.1 Закону конкретизуються такі засоби, як: телекомунікаційні мережі, поштовий зв'язок, телебачення, інформаційні мережі, зокрема, Інтернет, які можуть використовуватися для укладення договорів на відстані [5]. Цей закон однаково регулює відносини між споживачем і продавцем та/або виробником товарів, незалежно від того, яким чином укладено між ними договір, на відстані чи без застосування засобів дистанційного зв'язку, і не містить норм, які б стосувались виключно договору, що укладається на відстані.

Оскільки однією із сторін договору купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікацій зазвичай є суб'єкт господарювання, доцільно також зазначити серед актів, що регулюють відносини у цій сфері, *Господарсь-*

кий кодекс України [14]. Статтею 6 Господарського кодексу України, наприклад, встановлено загальні принципи господарювання, які полягають в обмеженні державного регулювання економічних процесів і забезпеченні економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; свободі підприємницької діяльності у межах, визначених законом; вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України та ін., що мають забезпечуватись також і в сфері торгівлі з використанням засобів телекомунікацій.

Необхідно відмітити, що на законодавчому рівні затверджено ряд нормативно-правових документів, що регламентують окремі аспекти електронної комерції (пов'язані зі способами розрахунків, тощо): Положення «Про електронні гроші в Україні» № 481 [15], Закони України «Про електронний цифровий підпис» [16] і «Про електронні документи й електронний документообіг» [6] та інші.

За загальним правилом, умови договорів, що укладаються на відстані, які не відповідають вимогам чинного законодавства, вважаються нікчемними. Такі договори можуть укладатися стандартним способом, коли договір відсилається через пошту, підписується сторонами тощо, або з допомогою Інтернету, на підставі Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. № 851-IV [6]. Звертають на себе увагу декілька статей зазначеного закону. Зокрема, в ст.5 зазначено, що електронний документ – це документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа, зокрема, електронного цифрового підпису. Юридична сила електронного документа не може заперечуватися виключно тому, що він має електронну форму, однак не може бути створено в електронній формі оригінал свідцтва про право на спадщину та інші документи, які, згідно із законодавством, можуть бути створені тільки в одному екземплярі (ст.8).

Погоджуючись із вищезазначеним, слід все-таки визнати, що в нашій країні органи

влади, наприклад, сприймають тільки паперові документи, а не електронні. Україна ще не на тій стадії розвитку, щоб цифрові документи, наприклад, листування по електронній пошті, використовувалися як доказ в суді. З цієї причини в країні немає достатньої довіри до онлайн-покупок, а для того, щоб в Україні нормально запрацювала електронна комерція, необхідно вирівняти статус письмової та цифрової форми документів. Поки що мають такий статус тільки документи, завірені електронним підписом, а інші електронні документи не сприймаються владою як повноцінні. Ці проблеми намагається вирішити законопроект «Про електронну комерцію», зареєстрований в парламенті. Експерти стверджують, що проблема полягає в самому розумінні терміну «електронна комерція», з приводу якого у всіх учасників ринку є маса розбіжностей. Так наприклад, покупка мобільного телефону в Інтернеті, але за допомогою оплати кур'єру готівкою, не відноситься до сфери електронної комерції, а електронне листування топ-менеджерів компаній з комерційних питань в Європі однозначно відноситься до цього виду діяльності. В той же час аналогічне листування фізичних осіб щодо купівлі-продажу велосипеда, наприклад, уже не підпадає під цей розділ [13].

Також одним із регуляторних актів у даній сфері є *Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями, що затверджені наказом Міністерства економіки України* від 19.04.2007 р. № 103 (далі – *Правила № 103*) [10]. Вони визначають відносини між споживачем і суб'єктом господарювання-продавцем товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями на підставі договору купівлі-продажу, укладеного на відстані чи поза торговельними або офісними приміщеннями, а також регламентують вимоги в дотриманні прав споживачів щодо належної якості, безпеки і належного торговельного обслуговування. Даний нормативний акт встановлює, що продавець зобов'язаний надати споживачеві документ, який засвідчує факт укладення

договору і є підставою для виникнення взаємних прав та обов'язків.

Зауважимо, що в Правилах № 103 не використовуються терміни «електронна комерція» чи «електронна торгівля», на відміну від Роз'яснення щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1-ІКТ «Використання інформаційно-комунікаційних технологій та електронної торгівлі на підприємствах у 2010 році» [17], проектів Закону України «Про електронну комерцію» від 04.05.2011 р. (реєстр. № 266) [18] та Закону України «Про електронну торгівлю (комерцію)» від 16.03.2010 р. № 6086-2 [19]. В інших вітчизняних нормативно-правових актах зустрічаються терміни «роздрібна торгівля за допомогою мережі Інтернет» (Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) [20]), «система електронної торгівлі (комерції)» (Постанова Правління НБУ від 30.04.2010 р. № 223 «Про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів» (із змінами) [21]) та інші. В Правилах вид торгівлі, при якому споживач укладає договір купівлі-продажу товарів з продавцем на відстані за допомогою засобів дистанційного зв'язку, зокрема Інтернету, визначається як *продаж товарів на замовлення*. Отже, можна констатувати певну неузгодженість між нормативно-правовими актами щодо використання термінології. На нашу думку, в даному випадку доцільним є звернення до міжнародних правових актів щодо регулювання відносин із купівлі-продажу із використанням засобів телекомунікацій. Наприклад, Типовий закон Комісії Організації об'єднаних націй з міжнародного торгового права (UNCITRAL) про електронну комерцію (1996 р.) [2] використовує термін «електронна комерція», теж саме спостерігається і в «Програмі роботи Світової організації торгівлі в області електронної комерції», що прийнята Генеральною Асамблеєю СОТ 15.09.1998 р. [22], Комюніке Європейської Комісії від 18.04.1997 р. «Європейська ініціатива в секторі електронної комерції» [23], Уніфікованому законі про електронні транзакції США 1999 року, прийнятому

47 Штатами (Uniform Electronic Transactions Act 1999, UETA) [24], Законі Республіки Узбекистан «Про електронну комерцію» від 29.04.2004 р. № 613–ІІ [25] та ін. На відміну від цих нормативно-правових актів, Модельний закон СНД щодо електронної торгівлі від 25.11.2008 р. [26], Угода про співробітництво держав-учасниць СНД у створенні, використанні та розвитку міждержавної мережі інформаційно-маркетингових центрів для просування товарів і послуг на національні ринки (ст.2) від 21.05.2010 року [27], Федеральний закон Російської Федерації «Про електронну торгівлю» [28] використовують термін «електронна торгівля». Така розбіжність в термінології, на думку науковців Мін'юсту, викликана некоректними перекладами перекладачів Організації об'єднаних націй (ООН). Проведений аналіз термінів показав, що термін «електронна комерція» є загальноприйнятим у світі, в той час як другий виник завдяки перекладачам ООН і був сприйнятий російським законодавством та (завдяки впливу офіційних перекладів документів ООН російською мовою) болгарським. У той же час, автори українського законопроекту використовували російський варіант тексту, який озаглавлений «Типовой закон об электронной торговле» замість «Модельный закон об электронной коммерции». Слід зазначити, що термін «комерція» є значно ширшим, ніж «торгівля» або «купівля-продаж» й охоплює «не лише набуття, продаж і обмін товарів, але також засоби і органи, якими вони стимулюються, та способи і механізми, за допомогою яких вони здійснюються, та транспортування осіб, рівно як і товарів» [29]. Отже, зважаючи на вищезазначене, на наш погляд, доцільніше використовувати в нормативно-правових актах, що регулюють відносини із купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікацій, термін «електронна комерція».

Видається цікавим, що в згаданих вище Правилах № 103, як і в інших нормативно-правових актах, що регулюють відносини із купівлі-продажу товарів із використанням засобів телекомунікацій, відсутнє визначення

терміну «інтернет-магазин». Зважаючи на це, Мінекономрозвитку України *Листом від 19.11.2012 р.* надало роз'яснення щодо роботи інтернет-магазину. Як зазначено в Листі, Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями затверджені відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів», яким передбачено укладення договору на відстані. Договір, укладений на відстані, – договір, укладений продавцем із споживачем за допомогою засобів дистанційного зв'язку, до яких, зокрема, відноситься і мережа Інтернет – говориться в листі. Згідно з Правилами, продаж товарів на замовлення – вид торгівлі, за якої споживач укладає договір купівлі-продажу товарів із продавцем на відстані за допомогою засобів дистанційного зв'язку або здійснює їх попереднє замовлення безпосередньо в продавця. Так як на сьогоднішній день в законодавстві не дано визначення терміну «інтернет-магазин», суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за допомогою мережі Інтернет, повинні керуватися вимогами зазначених Правил [30]. Отже, проаналізувавши положення зазначеного Листа, можна зробити висновок, що, зважаючи на відсутність на нормативному рівні закріплення визначення терміну «інтернет-магазин», нормотворець ототожнює цей термін з «продавцем на відстані». Не зрозумілим, на наш погляд, є те, що Мінекономрозвитку, відповідаючи на лист щодо роботи інтернет-магазину, дає роз'яснення щодо договору, який укладається на відстані. Тому залишається незрозумілим, що все-таки слід розуміти під терміном «інтернет-магазин». Крім того, в даному випадку договір складається на відстані та/або покупець робить попереднє замовлення у продавця, вибір товару та його замовлення не збігаються у часі з передачею товару покупцеві. Тому продаж через інтернет-магазин слід вважати одночасно як продажем товарів на замовлення, так і дистанційною торгівлею.

Оплата товару проводиться на розрахункові рахунки продавця. Продавець виставляє покупцеві рахунок, згідно вибраних покупцем

товарів. Після оплати цього рахунку покупець отримує товар. Також покупець може сплатити товар, використовуючи електронні гроші, згідно *Положення «Про електронні гроші в Україні», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481* [15].

Оплата товарів при дистанційній торгівлі може здійснюватися в готівковій або безготівковій формі (в т.ч. з використанням пластикових банківських карток, «електронних грошей»), післяплатою (при доставці товару поштою). При цьому необхідно враховувати положення пункту 7.7 *Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492* [31], відповідно до якого забороняється використовувати поточні рахунки фізичних осіб для проведення операцій, пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності. Тому, підприємцю слід відкрити окремий рахунок у банку для цілей здійснення підприємницької діяльності.

Доставка товару може здійснюватися поштою, згідно *Правил надання поштового зв'язку, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 р. № 1155* [9]. Доставка кур'єрською поштою здійснюється згідно з домовленістю між сторонами. Підтвердженням виконання замовлення вважається акт прийому-передачі підписаний покупцем.

Застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) необхідно при використанні готівкових розрахунків оскільки, відповідно до статті 9 *Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР* [7] даний вид діяльності не підпадає під пункти, згідно яких дозволено не використовувати РРО.

Важливим моментом при здійсненні купівлі-продажу із застосуванням засобів телекомунікацій є збереження інформації, розголошення якої може завдати шкоди суб'єктам

правочину (наприклад, дані банківської картки покупця, факт здійснення покупки тощо). Це питання регулює Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI [32]. Він поширюється на діяльність з обробки персональних даних, яка здійснюється повністю або частково із застосуванням автоматизованих засобів (що має місце у відносинах із здійснення купівлі-продажу на відстані), а також на обробку персональних даних, що містяться у картотеці чи призначені до внесення до картотеки, із застосуванням неавтоматизованих засобів.

У залежності від специфіки товару, в деяких випадках слід керуватися й вимогами інших нормативно-правових актів. Так, якщо здійснюється роздрібна купівля-продаж продовольчих товарів, суб'єктам відносин із купівлі-продажу із використанням засобів телекомунікацій необхідно дотримуватись вимог *Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами, що затверджені наказом Міністерства економіки України* від 11.07.2003 р. № 185 [33]. У п.3 Правил зазначено, що продаж продовольчих товарів здійснюється за методом самообслуговування, за попереднім замовленням споживачів (у магазині, за допомогою телефону, персонального комп'ютера, інших технічних засобів зв'язку), шляхом індивідуального обслуговування споживачів. Додатково до цих правил застосовується Постанова Кабінету Міністрів України «*Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів*» від 15.06.2006 р. № 833 [8]. Якщо ж предметом договору купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікацій є непродовольчі товари, слід керуватися *Правилами роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, затвердженими наказом Міністерства економіки України* від 19.04.2007 р. № 104 [11].

Підприємства сфери електронної комерції у своїй діяльності також керуються нормами інших нормативних документів стосовно торгівлі, в тому числі правил торгівлі, установлених для окремих видів товарів. Однак, норми «загальних торговельних» документів не в

повному обсязі враховують специфіку електронної комерційної діяльності, а законодавчий акт, що чітко би регулював відносини у сфері електронної комерції, в тому числі електронної торгівлі, на даний час не прийнятий [40]. Таким нормативно-правовим актом мав би бути Закон України «Про внутрішню торгівлю», зареєстрований 10.11.2011 р. Однак він викликав критику з боку підприємців і промисловців і так і не був прийнятий, як і раніше розроблені законопроекти «Про електронну комерцію» та «Про електронну торгівлю (комерцію)» [34].

Підсумовуючи, зазначимо наступне.

1. Проведене дослідження свідчить про необхідність та доцільність прийняття спеціального нормативного документа, який би повністю регламентував торгівлю з використанням засобів телекомунікацій, оскільки вона по суті регламентується тими самими документами, що й інші види торгівлі, за винятком кількох спеціальних нормативних актів, про які мова йшла вище (наприклад, Закон України «Про електронну комерцію»). Це необхідно для системного регулювання цієї сфери діяльності з одночасним внесенням відповідних змін до Цивільного та Господарського кодексів України. Підґрунтям для прийняття цього Закону повинні слугувати міжнародні нормативно-правові документи, зокрема, Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про електронну комерцію», Директива ЄС «Про електронну комерцію», Рішення Комісії ЄС, «Програма роботи СОТ в області електронної комерції» тощо.

2. Існуюча система нормативного забезпечення електронної комерції потребує подальшого доопрацювання, уточнення та систематизації, що, в свою чергу, сприятиме можливості достовірного відображення інформації про цю діяльність в системі бухгалтерського обліку і звітності. Спеціальне законодавство повинно врегулювати всі суттєві аспекти комерційного використання мереж електрозв'язку при вчиненні правочинів, зокрема процедуру укладання договорів електронним шляхом, умови договору, що укладається через мережі електрозв'язку, порядок

використання електронних документів, їх оригінали, підтвердження одержання електронних документів, використання електронних підписів тощо.

3. Необхідно узгодити термінологію, що використовується в національних та міжнародних нормативно-правових актах, оскільки існує різноманітність поглядів щодо категорій електронної комерційної діяльності. Це викликано, перш за все, відсутністю єдиного, задекларованого у законодавчо-нормативних документах, визначення термінів «електронна комерція» та «електронна торгівля» як на міжнародному, так і національному рівнях. Відсутнє й в чинних нормативно-правових актах й визначення терміну «інтернет-магазин», немає єдиного визначення договору купівлі-продажу на відстані (використовуються такі терміни як «договір, укладений на відстані», «договір, укладений за допомогою засобів дистанційного зв'язку», «договір купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікації» та інші). Відсутність єдиної термінології, що використовується в усіх нормативно-правових актах, призводить до змішування понять, неоднозначного тлумачення норм права.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бунт В. Особливості правової діяльності інтернет-магазину / Бунт В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/vbunt/article/12906.aspx>.

2. UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce Guideto Enactment 1996 with additional article 5 bis as adopted in 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uncitral.org/.../05-89450_Ebook.pdf.

3. Конституція України / прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – Київ : Преса України, 1997. – 80 с.

4. Цивільний кодекс України : наук.-практ. ком. : у 2 ч. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Київ : Ін Юре, 2004. – Ч. 1. – 692 с.

5. Закон України «Про захист прав споживачів» : від 12.05.1991 р., № 1023–ХІІ // ВВР України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.

6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» : від 22.05.2003 р., № 851–ІV // ВВР України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.

7. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» : від 06.07.1995 р., № 265/95-ВР // ВВР України. – 1995. – № 28. – Ст. 205.

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» : від 15.06.2006 р., № 833 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 25. – Ст. 53.

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання поштового зв'язку» : від 05.03.2009 р., № 270 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 23. – Ст. 357.

10. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями» : від 19.04.2007 р., № 103 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 80. – Ст. 52.

11. Наказ Мінекономіки України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами» : від 19.04.2007 р., № 104 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 86. – Ст. 197.

12. Наказ Мінекономіки та Мінтрансу зв'язку «Про затвердження Правил продажу товарів поштою» : від 11.06.2008 р., № 206/699 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 62. – Ст. 86.

13. Правові особливості здійснення роздрібної торгівлі товарами через Інтернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law24.biz>.

14. Господарський кодекс України : від 16.01.2003 р., № 436–ІV // ВВР України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.

15. Про електронні гроші в Україні / затв. постановою Правління Національного банку України : від 04.11.2010 р., № 481 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – С. 76.

16. Закон України «Про електронний цифровий підпис» : від 22.05.2003 р., № 852-IV // ВВР України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.

17. Роз'яснення щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1-ІКТ «Використання інформаційно-комунікаційних технологій та електронної торгівлі на підприємствах у 2010 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/albom/albom2013/zv_inf/1_ikt_13.doc.

18. Проект Закону України «Про електронну комерцію» : від 04.05.2011 р., реєстр. № 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=37033.

19. Проект Закону України «Про електронну торгівлю (комерцію)» від 16.03.2010 р., № 6086-2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=37299.

20. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kved/g/47/9.htm>.

21. Постанова Правління НБУ «Про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів» : від 30.04.2010 р., № 223 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0474-10>.

22. Програма роботи Світової організації торгівлі в області електронної комерції : від 15.09.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org/english/tratop_e/ecom_e/ecom_e.htm.

23. Commission communication of 18 April 1997: A European Initiative in the sector of Electronic Commerce COM(97) 157 final

24. Uniform Electronic Transactions Act 1999 (UETA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uniformlaws.org/ActSummary.aspx?title=Electronic%20Transactions%20Act>.

25. Закон Республики Узбекистан «Об электронной коммерции» : от 29.04.2004 г., № 613-II [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.parliament.gov.uz/ru/law/2004/3014>.

26. Модельний закон СНД щодо електронної торгівлі : від 25.11.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/997_k75.

27. Угода про співробітництво держав-учасниць СНД у створенні, використанні та розвитку міждержавної мережі інформаційно-маркетингових центрів для просування товарів і послуг на національні ринки : від 21.05.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.29272.0>.

28. Федеральный Закон РФ «Об электронной торговле» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.e-commerce.ru/biz_tech/implementation/legal/fz_etrading.html.

29. Комплексне порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України *acquis communautaire* у сфері електронної торгівлі (e-commerce) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minjust.gov.ua/file/23508.

30. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Щодо роботи інтернет-магазину» : від 19.11.2012 р., № 3502-05/43517-14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME121572.html.

31. Постанова правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» : від 12.11.2003 р., № 492 // Офіційний вісник України. – Т. 1. – 2003. – № 51. – Ст. 316.

32. Закон України «Про захист персональних даних» : від 01.06.2010 р., № 2297-VI // ВВР України. – 2010. – № 34. – Ст. 481.

33. Правила роздрібною торгівлі продовольчими товарами / затв. наказом Мінекономіки України : від 11.07.2003 р., № 185 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 30. – Ст. 310.

34. Плотніченко І. Б. Аспекти нормативного забезпечення електронної комерційної діяльності / Плотніченко І. Б. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www>.

rusnauka.com/27_NII_2013/Economics/7_14667 | 1.doc.htm.

Пешкова А. С. Характеристика сучасного законодавства, що регулює діяльність із здійснення купівлі-продажу з використанням засобів телекомунікації / А. С. Пешкова // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 255–263 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_4_46.pdf

Розглянуто особливості цивільно-правового регулювання відносин, що виникають з договору купівлі-продажу з використанням засобів дистанційного зв'язку. Проаналізовано систему законодавства, що регулює такі відносини. Запропоновано і обгрунтовано внесення змін у чинне законодавство щодо узгодження термінології.

***

Пешкова А.С. Характеристика современного законодательства, регулирующего деятельность по осуществлению купли-продажи с использованием средств телекоммуникаций

Рассмотрены особенности гражданско-правового регулирования отношений, возникающих из договора купли-продажи с использованием средств дистанционной связи. Проанализирована система законодательства, регулирующего такие отношения. Предложено и обосновано внесение изменений в действующее законодательство по согласованию терминологии.

***

Peshkova A.S. Characteristics of Modern Legislation, Which Regulates the Activity of the Implementation of the Sales with the Use of Telecommunications

The features of civil regulation of relations arising from a contract of sale with the use of remote communication are researched. The system of legislation which regulates such relations is analyzed. Changes to the current legislation to harmonize terminology are proposed and justified.

Форум права